

**«Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті» КЕАҚ
жанындағы 6D011900/8D01701900/8D01702 - Шетел тілі: екі шетел тілі кадрлар
даярлау бағыты бойынша (мамандығы бойынша) 2023 жылға арналған
диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есеп**

1. Өткізілген отырыстар саны: 9

- Г.Ж. Смагулованының қорғау хаттамасы, 21.01.2023 ж. №11
- А.Б. Мекежанованың қорғау хаттамасы, 21.01.2023 ж. №12
- А.Б. Мекежанованың хаттамасы, 24.05.2023 ж. №13
- қорғауға қабылдау туралы Л.М. Муратованың хаттамасы, 22.11.2023 ж. №14
- қорғауға қабылдау туралы А.Т. Төлеужанның хаттамасы, 24.11.2023 ж. №15
- қорғауға қабылдау туралы А.Қ. Жұманның хаттамасы А. К., 24.11.2023 ж. №16
- Л.М. Муратованың қорғау хаттамасы, 26.12.2023 ж. №17
- А.Қ. Жұманның қорғау хаттамасы, 28.12.2023 ж. №18
- А.Т. Төлеужанның қорғау хаттамасы, 28.12.2023 ж. №19

2023 жылы диссертациялық кеңестің 9 отырысы аралас формата өткізілді: офлайн (ДК-тің тұрақты мүшелері үшін) және онлайн (Zoom платформасында: идентификатор 9061235082, пароль 1972; Microsoft Teams платформасында: конференция идентификаторы: Pleuzhanova_G, пароль: da1969da##).

2. Отырыстардың жартысына азына қатысқан диссертациялық кеңес (ДК) мүшелерінің аты-жөні: барлық отырыстарға кворумды қамтамасыз ету үшін диссертациялық кеңес мүшелерінің қажетті саны қатысты. Отырыстардың жартысынан азына қатысқан диссертациялық кеңестің мүшелері жоқ. Аттестаттау істеріне келу парақтарының көшірмелері қоса беріледі.

3. Білім беру мекемесі қоса берілген докторанттардың тізімі

№	Аты-жөні	Білім беру мекемесі	Шифр, мамандық	Қорғау күні	ҚР ҒЖБССҚК шешімі, қаулы №, күні
1	Мекежанова А.Б.	Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6D011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	21.01.2023 ж.	Тағайындау, 14.09.2023 ж. №540
2	Смагулова Г.Ж.	Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6D011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	21.01.2023 ж.	Тағайындау, 14.04.2023 ж. №70
3	Муратова Л.М.	Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6D011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	26.12.2023 ж.	
4	Төлеужан А.Т.	Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	8D01702 - Шетел тілі: екі шетел тілі	28.12.2023 ж.	
5	Жұман А.Қ.	Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6D011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	28.12.2023 ж.	

4. *Диссертациялық кеңес есепті жыл ішінде қарастырған диссертацияларға келесідей бөлімдерді бөліп көрсете отырып, қысқаша талдау*

1) *Қарастырылған жұмыстардың тақырыбын талдау*

Диссертациялық кеңестің отырыстарында шеттілді білім беру саласындағы өзекті мәселелерді шешуге бағытталған диссертациялық зерттеулер қаралды, атап айтқанда:

Г.Ж. Смагулованың «Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізіндегі шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясы (болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың мысалында)» атты диссертациялық зерттеуі (ғылыми кеңесші – философия докторы (PhD), қауымдастырылған профессор Саржанова Ғ.Б.) шетел тілі бойынша дидактикалық, әдістемелік, психологиялық-педагогикалық, техникалық-технологиялықаспектілерді жиынтықта және өзара байланыста көрсететін шынайы аудио-және бейнематериалдар негізінде шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарының технологиясын әзірлеуге бағытталған. Бұл оқытудың дидактикалық тиімді жаңа құралын алу үшін педагогика, әдістеме, психология, эргономика тұрғысынан шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеуде жүйелі тәсілді іске асыруға мүмкіндік беретін осы салада болашақ мұғалімдерді даярлауды ұйымдастырушылық-әдістемелік тұрғыда қамтамасыз етеді.

А.Б. Мекежанованың «Болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінен даярлаудың ғылыми-әдістемелік негіздері» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі (ғылыми кеңесші – п.ғ.к., қауымд. профессор Тлеужанова Г.К.) болашақ жаратылыстану циклінің мұғалімдерін шетел тілінен даярлау мәселелерін шешуге, болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінен даярлаудың сапасы мен тиімділігін арттыруға бағытталған қолданыстағы әдістемелік жүйелерді қайта қарауға және әзірлеуге бағытталған, өйткені қазақстандық жоғары оқу орындарында болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінде даярлау жүйесінің қазіргі жай-күйін талдау педагогикалық білім беруді жаңғырту шеңберінде өз пәнін шетел тілінде оқытатын биология мұғалімдерін даярлау қажеттілігі мен іс жүзінде «Биология» білім беру бағдарламасы бойынша оқытын студенттердің шетел тілін меңгеру деңгейінің жеткіліксіздігі; Қазақстан Республикасында үш тілде білім беруді дамыту үшін болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінен даярлаудың жоғары дидактикалық әлеуеті мен болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінде кәсіптік даярлау бойынша теориялық-қолданбалы әзірлемелердің болмауы; болашақ биология мұғалімдерін шетел тілінен даярлау сапасын арттыру қажеттілігі мен тиісті әдістемелік қамтамасыз етудің жеткіліксіздігі арасындағы қайшылықтарды анықтады.

Л.М. Муратованың «Рухани жаңғыру» ұлттық бағдарламасы аясында тілдерді оқытудың ғылыми-педагогикалық негіздері» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі педагогика ғылымы мен практикасының өзекті мәселесіне, яғни «Рухани жаңғыру» құндылықтар мектебін білім беру ортасында ілгерілету аясында тілдерді оқытуға арналған. Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен педагогикалық ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді. Жұмыста келесі жаңа және сенімді ғылыми нәтижелер алынды: оқушылардың тілдерге құндылық қатынасын қалыптастыру үшін аксиологиялық тәсілдің әдіснамалық маңыздылығы негізделді; орта мектепте тілдерді оқытуда «Рухани жаңғыру» идеяларының педагогикалық әлеуеті анықталды; оқушыларды «Рухани жаңғыру» құндылықтарына баулу жағдайында тілдерді оқытудың педагогикалық бағдарламасы әзірленді.

А.Т.Төлеужанның «Инновациялық мектеп жағдайында ашық білім беру ресурстары арқылы оқушылардың шетел тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі отандық білім беру жүйесіне, қашықтықтан оқыту мен онлайн оқытуды қоса алғанда инновациялық әдістерді, шешімдер мен құралдарды енгізу мәселесіне арналған. Бұл тәсіл вариативтік бағдарламаларды әзірлеу және енгізу, сондай-ақ педагогтар мен білім алушыларға арналған электрондық платформалар арқылы пәндерді оқытудың инновациялық тәсілдерін енгізу арқылы қолданушыларға

инновацияларды өз бетінше таңдауға мүмкіндік береді. Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен педагогикалық ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді.

Жұмыста келесі жаңа және сенімді ғылыми нәтижелер алынды: инновациялық мектеп жағдайында шет тілінде сөйлеу дағдыларын дамыту үшін ашық білім беру ресурстарын пайдалану мүмкіндіктері анықталды; ашық білім беру ресурстары арқылы оқушылардың шетел тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру моделі құрастырылды; 9-сынып оқушыларының ашық білім беру ресурстары арқылы шетел тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру әдістемесі әзірленді, олардың негізінде оқу процесіне оқытудың белгілі бір әдістері мен тәсілдері, таңдау бойынша курстың құралдары мен мазмұны енгізілді; ашық білім беру ресурстары арқылы оқушылардың шетел тілінде сөйлеу дағдыларын дамыту әдістемесінің тиімділігі эксперименталды түрде тексерілді, ұсынылған әдістеменің тиімділігі дәлелденді. Диссертацияның ішкі бірлігі бар. Диссертацияның барлық бөлімдері және оның ғылыми ережелері логикалық тұрғыдан өзара байланысты, қойылған міндеттерді шешудің барысы мен нәтижелерін көрсетеді, зерттеудің бірыңғай әдіснамасына бағынады. Алынған нәтижелер мен ұсыныстар диссертацияда қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес келеді.

А.Қ. Жұманның «Билингвалды білім берудің ең озық дүниежүзілік тәжірибесін Қазақстандық үштілді білім беру жағдайына бейімдеу әдіснамасы» тақырыбындағы диссертациялық зерттеуі педагогика ғылымы мен практикасының өзекті мәселесіне, атап айтқанда: екі тілді оқытудың үздік әлемдік тәжірибесін қазақстандық үш тілді білім беру жағдайына бейімдеудің педагогикалық стратегиялары мен механизмдерін айқындауға арналған. Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен педагогикалық ғылымды дамытудың басым бағытына сәйкес келеді.

Жұмыста келесі жаңа және сенімді ғылыми нәтижелер алынды: екі тілді оқытудың үздік әлемдік тәжірибесінің мәні ашылды; екі тілді оқытудың үздік әлемдік тәжірибесі анықталды; зерттелетін құбылысты бейімдеудің әдіснамалық негіздері анықталды; екі тілді оқытудың үздік әлемдік тәжірибесін қазақстандық білім беру жағдайларына бейімдеудің педагогикалық стратегиялары мен механизмдері әзірленді. Диссертацияның ішкі бірлігі бар. Диссертацияның барлық бөлімдері және оның ғылыми ережелері логикалық тұрғыдан өзара байланысты, қойылған міндеттерді шешудің барысы мен нәтижелерін көрсетеді, зерттеудің бірыңғай әдіснамасына бағынады. Алынған нәтижелер мен ұсыныстар диссертацияда қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес келеді.

Алынған нәтижелерді жаңа және ғылыми негізделген деп жіктеуге болады. Автор алған барлық ғылыми нәтижелердің сенімділігі пайдаланылған зерттеу әдістерінің қойылған міндеттерге сәйкестігімен қамтамасыз етіледі. Ғылыми нәтижелердің негізділік дәрежесі эксперименттік жұмыстың сипаты мен мазмұнымен расталады. Алынған нәтижелер педагогикалық ғылым мен тілдік білім беру практикасын дамыту үшін теориялық және практикалық маңызға ие.

2) диссертациялар тақырыбының «Ғылым туралы» Заңның 18-бабының 3-тармағына және (немесе) мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия әзірлеген ғылымды дамыту бағыттарымен байланысы

Докторанттардың диссертация тақырыптары ғылыми дамудың негізгі бағыттарымен («білім және ғылымдағы зерттеулер» бағыты) байланысты, өзекті және келесідей мемлекеттік бағдарламалардың міндеттерімен сәйкес келеді:

- Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспары;
- Қазақстан Республикасының білім беруде және ғылымды дамытудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы;
- Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы;

- «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы;
- «Мұғалім» кәсіби стандарты;
- Қазақстан Республикасында тіл саясатын жүзеге асырудың 2020 - 2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы және т.б.

3) *диссертация нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейін талдау*

Диссертация нәтижелерін практикалық қызметке енгізу деңгейі айтарлықтай жоғары. Докторанттар оқу процесіне келесі түпнұсқа материалдарын әзірлеп, енгізді:

- Смағұлова Г.Ж.:

1. бағдарламалық құралдарды пайдалана отырып, түпнұсқалық аудио және бейнематериалдар негізінде шетел тілінде мультимедиялық оқу-әдістемелік құралдарды әзірлеу бойынша электрондық оқулық;

2. Е.А. Бөкетов <https://mook.buketov.edu.kz>. Атындағы Қарағанды университетінің платформасында шетел тілінде мультимедиялық оқу құралдарын құру бойынша MOOK.

- Мекежанова А.Б.:

1. «Биология мұғалімдеріне арналған ағылшын тілі» оқу-әдістемелік құралы;

2. биология студенттеріне арналған үш тілді терминологиялық сөздік.

- Мұратова Л.М.:

1. Мектеп оқушылары оқитын тілдерге құндылық қатынасының қалыптасу деңгейін анықтауға арналған диагностикалық құралдар кешені;

2. «Рухани жаңғыру» құндылықтары контекстінде тілдерді оқытудың ерекшеліктері» атты мұғалімдерге арналған ғылыми-әдістемелік семинар бағдарламасы;

3. Дидактикалық бірліктердің жүйесі, оның ішінде: а) қос тілді білім беру (қазақ – ағылшын, орыс – ағылшын) принциптеріне негізделген кезеңдік жаттығулар циклі; б) викториналар, онлайн викториналар, оқу платформасы мен Kahoot мобильді қосымшаларын қолданумен ойынд изайнері Baamboozle, және т.б.; в) маршрутты қойындар; г) үш тілде сабақтан тыс сағаттар; д) жобалар (сыныптан тыс коммуникативті және жобалық іс-шаралар) т.б.

- Жұман А.Қ.:

1. Қазақстандық білім беру жүйесінің жағдайына қостілді білім берудің үздік әлемдік тәжірибесін бағалау критерийлері әзірленді;

2. Сыныпта шынайы контексттерді құруға бағытталған білім беру тапсырмаларының жүйесін қамтитын MSLQ (Motivated Strategies for Learning Questionnaire) сауалнамасының ішкі шкалалары мен критерийлеріне сәйкес әзірленген мектеп оқушыларының ана тілін үйренуге деген ынтасын дамыту бағдарламасы, студенттерге мақсатты тілдің дағдыларын жаттықтыруға мүмкіндік береді.

- Төлеужан А.Т.:

1. B1 деңгейіндегі студенттерге арналған «Becoming Fluent in English» электронды оқулығы әзірленді;

2. B1 деңгейіндегі студенттерге арналған «Becoming Fluent in English» YouTube арнасы;

5. *Ресми рецензенттердің жұмысты талдауы (сапасыз рецензиялардың мысалдарымен)*

Диссертациялық кеңеске ресми рецензенттер құрамына келесі ғалымдар кірді:

- **Длиббетова Г.Қ., п.ғ.д., Л.Н. Гумилеватындағы ЕҰУ профессоры.** (Мекежанова А.Б., «Болашақ биология мұғалімдеріне арналған шетел тілін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері»)

- **Шаяхметова Д.Б., п.ғ.к., Абай атындағы ҚазҰПУ доценті** (Мекежанова А.Б., «Болашақ биология мұғалімдеріне арналған шетел тілін оқытудың ғылыми-әдістемелік негіздері»)

- **Нұрғалиева Г.Қ., п.ғ.д., Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру**

кафедрасының профессоры, (*Смагулова Г.Ж.*, «Technology of creating foreign language multimedia educational tutorials based on authentic audio- and videomaterials (on the example of pre-service foreign language teachers training)»)

- **Жүсіпова Р.Ф.**, п.ғ.д., **Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті шет тілдерінің теориясы мен тәжірибесі кафедрасының доценті**. (*Смагулова Г.Ж.*, «Technology of creating foreign language multimedia educational tutorials based on authentic audio- and videomaterials (on the example of pre-service foreign language teachers training)»)

- **Нұржанова Ж.Д.** – педагогика ғылымдарының кандидаты, **Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті шет тілдерінің теориясы мен тәжірибесі кафедрасының доцент м.а.** (*Муратова Л.М.*, «Рухани жаңғыру» ұлттық бағдарламасы контекстінде тіл оқытудың ғылыми-педагогикалық негіздері)

- **Молдабекова С.Қ.**, PhD, **Ш.Уалиханов атындағы Көкшетау университетінің педагогика және психология кафедрасының доценті** (*Муратова Л.М.*, «Рухани жаңғыру» ұлттық бағдарламасы контекстінде тіл оқытудың ғылыми-педагогикалық негіздері)

- **Утеубаева п.ғ.к.**, **С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің шет тілдері кафедрасының меңгерушісі**, (*Жұман А.Қ.*, «Қазақстандық үштілді білім беру жағдайына қостілді білім берудің озық әлемдік тәжірибесін бейімдеу әдістемесі» тақырыбы)

- **Бұлатбаева Қ.Н.**, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, **Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми маманы** (*Жұман А.Қ.*, «Қазақстандық үш тілді білім берудің шарттарына қостілді білім берудің озық әлемдік тәжірибесін бейімдеу әдістемесі» тақырыбы)

- **Сейітқазы П.Б.**, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, **Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің педагогика кафедрасының профессоры** (*Төлеужан Төлеужан А.Т.*, «Инновациялық мектеп жағдайында ашық білім беру ресурстары арқылы оқушылардың шетел тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру»).

- **Сманова Г.И.** п.ғ.к., **Өзбекілі Жәнібекова атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің ағылшын тілі кафедрасының меңгерушісі** (*Төлеужан А.Т.*, «Инновациялық мектеп жағдайында ашық білім беру ресурстары арқылы оқушылардың шетел тілінде сөйлеу дағдыларын қалыптастыру»).

ДК-ң барлық ресми рецензенттері диссертациялық кеңестің отырыстарында бекітілген, қарастырылатын диссертация саласының мамандары болып табылады және рецензияланатын журналдарда сенімді ғылыми жарияланымдары бар, бұл қолайлы Н-индексінің болуымен расталады. ресми рецензенттер арасында (2-4). Олар мазмұны зерттеу тақырыптарының өзектілігін, жалпы ғылыми және ұлттық бағдарламалармен байланысын көрсететін диссертациялық зерттеулерге (қорғауға бір апта қалғанда) дер кезінде кері байланыс берді; диссертация талаптары шеңберіндегі ғылыми нәтижелер; диссертацияда тұжырымдалған әрбір ғылыми нәтиженің, докторанттардың тұжырымдары мен тұжырымдарының негізділік, жаңалық және сенімділік дәрежесі; алынған нәтижелердің ішкі бірлігіне баға беріледі; докторанттар алған нәтижелердің өзекті мәселені, теориялық немесе қолданбалы мәселені шешуге бағытталғандығы анықталды.

Сонымен қатар, ресми рецензенттер диссертациялардың мазмұны мен ресімделуіндегі кемшіліктерді анықтады. Ешқандай теріс пікірлер болған жоқ.

6. Ғылыми кадрлар даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар

- кандидаттың ғылыми білімін және оның ғылыми қызметке дайындық дәрежесін анықтау арқылы докторантураға түсу кезіндегі «кіру кедергісін» арттыру мүмкіндігін қарастыру.

7. Дайындық бағыттары аясында философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесін алуға арналған диссертациялар саны

- 1) қорғауға қабылданған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): 3
- 2) қараудан шығарылған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): -

- 3) рецензенттерден теріс пікірлер алған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): -
- 4) қорғау нәтижелері бойынша теріс шешімі бар диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): -
- 5) қайта қарауға бағытталған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): 1
- 6) қайта қорғауға бағытталған диссертациялар (соның ішінде басқа ЖОО докторанттары): -

Ескерту:

ДК ашу туралы бұйрық (2022 жылғы 18 сәуірдегі № 58); ДК жарамдылық мерзімі (2024 жылдың 31 желтоқсанына дейін)

ДК төрайымы

Асанова Д.Н.

ДК-ның ғылыми хатшысы

Тлеужанова Г.К.

«10» қаңтар 2024 ж.